

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
12.9.2003

10

Činnost odborných léčebných ústavů v roce 2002

K 31.12.2002 bylo v Moravskoslezském kraji 23 odborných léčebných ústavů – léčebny pro dlouhodobě nemocné, léčebny TRN, psychiatrická léčebna, rehabilitační ústav, ostatní odborné léčebné ústavy a další lůžková zařízení. Celková kapacita činila 3 164 lůžek a všechny odborné léčebné ústavy byly v resortu zdravotnictví.

Léčebny pro dlouhodobě nemocné (LDN)

Koncem roku 2002 vykazovalo činnost v Moravskoslezském kraji 12 léčeben pro dlouhodobě nemocné s kapacitou 1 031 lůžek. Proti roku 2001 vzrostla kapacita o 43 lůžek. Nově zahájila činnost v roce 2002 LDN Therapón 98 – Kopřivnice. Využití lůžek LDN činilo 329,7 (ČR 332,7) dne v roce. Skutečná lůžková kapacita byla využita na 90,7 % (ČR 91,8 %). Průměrná ošetrovací doba dosáhla za kraj v průměru 64,7 (ČR 70,7) dne. Na 1 lékaře (v přepočteném počtu) připadlo 31,3 lůžek, v LDN připadalo na 1 000 ukončených hospitalizací 158,5 (ČR 241,5) úmrtí v roce.

V léčebnách pro dlouhodobě nemocné bylo hospitalizováno 5 187 pacientů, z toho 23 % ve věku 65 až 74 let, 43 % ve věkové skupině 75 až 84 let a 21 % pacientů bylo ve věku 85 let a více. Z celkového počtu hospitalizací tvořily 67 % ženy a 33 % muži. Nejčastěji se vyskytovaly jako hospitalizační diagnózy nemoci oběhové soustavy, 50 % z celku, z toho 67 % hospitalizovaných byly ženy. Na druhém místě byla poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin, 13 % z celku, i zde 73 % hospitalizací zaujímaly ženy. Třetí nejčastější příčinou hospitalizací byly nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně, 10 % z celkového počtu. Celkem zemřelo v LDN 822 pacientů, tj. 16 % hospitalizovaných. Nejčastější příčinou úmrtí byly nemoci oběhové soustavy (55 %) a novotvary (20 %).

Léčebny TBC a respiračních nemocí (TRN)

Ke konci roku 2002 byly na území Moravskoslezského kraje 4 léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí s 355 lůžky, z toho jedna dětská léčebna TRN s 20 lůžky. Kapacita lůžek je stejná jako v roce 2001. Využití lůžek v léčebně TRN pro dospělé bylo 264,4 (ČR 271,2) dne v roce, nízké využití vykazovala zejména dětská léčebna TRN 96,6 dne v roce a skutečná lůžková kapacita byla využita na 26,5 %. Průměrná ošetrovací doba u dospělých činila v průměru 35,7 dne (ČR 37,6), u dětí 33,9 dne. Na 1 lékaře (v PP) připadlo 20,6 lůžek, u dětí 21,0 lůžek. Činnost dětské léčebny tuberkulózy a respiračních nemocí byla ukončena k 3.2.2003.

V léčebnách tuberkulózy a respiračních nemocí bylo hospitalizováno celkem 3 226 pacientů, z toho 56 v léčebně TRN pro děti. Převaha pacientů (70 %) byla ve věku 55 let a více. V rozdělení podle pohlaví převažovali muži 64 % k 36 % žen. Nejčastějším důvodem hospitalizace byly nemoci dýchací soustavy 64 %, dále novotvary, které tvořily 17 % příčin hospitalizací z celku. V léčebnách TRN zemřelo celkem 129 pacientů, v 58 % byly příčinou úmrtí novotvary.

Psychiatrické léčebny (PL)

Stejně jako v minulých letech je v provozu na území Moravskoslezského kraje jedna psychiatrická léčebna v Opavě, řízená Ministerstvem zdravotnictví ČR. Shodně s rokem 2001 vykazovala 1 015 lůžek. Využití lůžek dosáhlo v průměru 312,8 (ČR 325,6) dne v roce a skutečná lůžková kapacita byla využita na 85,7 % (ČR 89,5 %). Průměrná ošetrovací doba činila 48,6 dne (ČR 79,6). Na 1 lékaře (v PP) připadlo 19,8 lůžek. Z celkového počtu pacientů ke konci roku 2002 bylo 83 % do 1 roku pobytu v léčebně, 11 % s délkou pobytu 1 až 5 let a 6 % pacientů strávilo v léčebně déle než 5 let. Na 1 000 ukončených hospitalizací připadalo 35,4 úmrtí (ČR 51,4) za rok.

V psychiatrické léčebně bylo v roce 2002 ukončeno 6 472 hospitalizací, 59 % představovali muži a 41 % ženy. Nejvíce byla zastoupena věková skupina pacientů 45 – 54 let (20 %) a 35 – 44 let (19 %). Hlavní příčinou hospitalizací byly z 98,4 % poruchy duševní a poruchy chování. V léčebně zemřelo celkem 229 pacientů (3,5 %), nejvíce v 92 % byly příčinou úmrtí duševní poruchy a poruchy chování.

Rehabilitační ústavy (RÚ)

Dlouhodobě zajišťuje odbornou péči na území Moravskoslezského kraje rehabilitační ústav, jehož zřizovatelem je Ministerstvo zdravotnictví ČR. Stejně jako v minulých letech se kapacita lůžek nemění a činila celkem 373 lůžek, z toho bylo 30 lůžek vyčleněno pro děti. Zařízení vykazuje trvale vysoké využití lůžek 356,3 dne (ČR 362,1), skutečná lůžková kapacita byla využita na 99,7 % (ČR 100,1). Průměrná ošetrovací doba činila 54,0 (ČR 42,0) dne v roce. Na 1 lékaře (v PP) připadlo 33,4 lůžek (ČR 29,1).

V rehabilitačním ústavu bylo hospitalizováno 2 379 pacientů, z toho 16 % ve věku do 24 let, nejvíce 59 % z celkového počtu byli hospitalizovaní ve věku 45 – 74 let. Nejčastější příčinou hospitalizace byly nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (39 %) a nemoci oběhové soustavy (18 %). Úmrtí v rehabilitačním ústavu nebylo žádné.

Ostatní odborné léčebné ústavy (OOLÚ)

K 31.12.2002 se vyskytovala na území Moravskoslezského kraje 3 zařízení tohoto druhu, z toho jedno bylo určeno dětem. Lůžková kapacita pro dospělé činila 313 lůžek, pro děti 62 lůžek. V zařízeních pro dospělé byla lůžka využita 335,8 (ČR 319,2) dne v roce a využití skutečné lůžkové kapacity činilo 92,2 % (ČR 88,0 %). Průměrná ošetrovací doba činila v kraji 32,2 dne (ČR 20,4). V dětském zařízení využití lůžek ve dnech bylo 321,7 (ČR 236,9) dne v roce a využití skutečné lůžkové kapacity činilo 98,1 % (ČR 74,1 %). Průměrná ošetrovací doba v dětském zařízení dosáhla 30,2 dne (ČR 37,0). Lůžková kapacita ostatních odborných ústavů je rozdělena mezi následující obory: zařízení pro děti – oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí, zařízení pro dospělé pacienty – oddělení nervové, rehabilitace a fyzikální medicíny a ošetrovatelské péče.

V ostatních odborných léčebných ústavech bylo hospitalizováno 3 852 pacientů, z toho 661 v dětské léčebně. Podle pohlaví převládaly ženy 62 % z celku. U dospělých pacientů se vyskytovaly nejvíce jako důvod hospitalizace nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (48 %) a nemoci oběhové soustavy (37 %), u dětí to byly nemoci dýchací soustavy (79 %). Celkem zemřelo 108 pacientů, v 62 % byly příčinou úmrtí nemoci oběhové soustavy a ve 12 % novotvary.

Další lůžková zařízení

Poslední skupinu lůžkových zařízení (mimo nemocnic) tvoří 2 zařízení s nízkou kapacitou lůžek, převážně v oborech chirurgie a plastické chirurgie.

Odborné léčebné ústavy v Moravskoslezském kraji

Druh zařízení	Počet zaříz.	Přepoč. počet		Počet		Využití lůžek	
		lékaři	SZP u lůžka	lůžek	hospitalizovaných ¹⁾	ve dnech	v %
LDN	12	32,93	228,22	1 031	5 257	329,7	90,7
Léčebny TRN pro dospělé	3	16,27	60,25	335	2 483	264,4	72,4
Léčebny TRN pro děti	1	0,95	6,20	20	57	96,6	26,5
Léčebny psychiatrické	1	51,16	284,16	1 015	6 530	312,8	85,7
Rehabilitační ústavy	1	11,18	78,62	373	2 463	356,3	99,7
Ostatní OLÚ pro dospělé	2	12,18	87,71	313	3 210	335,8	92,2
Ostatní OLÚ pro děti	1	1,56	9,00	62	661	321,7	98,1

¹⁾ Počet hospitalizovaných za kraj = (přijetí z jiného zařízení + propuštění ze zařízení + zemřelí) / 2

Odborné léčebné ústavy v Moravskoslezském kraji – podle oborů

Název oddělení	Počet odděl.	Přepoč. počet		Počet lůžek	Počet hospitalizovaných ¹⁾	Využití lůžek		Průměrná ošetrovací doba
		lékaři	SZP u lůžka			ve dnech	v %	
TRN	5	18,78	75,45	417	3 200	264,9	73,7	34,5
neurologie	1	3,48	18,16	55	272	312,8	85,7	63,3
psychiatrie	2	51,16	284,16	1 015	6 530	312,8	85,7	48,6
rehab. a fyz. med.	3	16,88	125,29	558	5 008	354,4	98,6	39,1
následná péče	3	6,00	54,00	261	1 831	339,6	93,0	48,4
ošetřov. péče	10	29,93	197,10	843	3 818	325,5	89,6	71,9

¹⁾ Počet hospitalizovaných za kraj = (přijetí z jiného zařízení + propuštění ze zařízení + zemřelí) / 2

Příčiny hospitalizace v léčebnách dlouhodobě nemocných

Kapitola (MKN – 10)	Počet případů hospitalizace			Průměrná ošetrovací doba		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
II. Novotvary	142	192	334	34,2	40,4	37,8
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek	56	147	203	43,6	54,3	51,3
VI. Nemoci nervové soustavy	93	111	204	52,3	66,0	59,8
IX. Nemoci oběhové soustavy	859	1 746	2 605	56,2	63,4	61,1
z toho:						
cévní nemoci mozku (I60-I69)	503	830	1333	59,8	67,9	64,8
ateroskleróza (I70)	173	462	635	54,9	69,7	65,7
XIII. Nemoci svalové a kosterní soust. a pojivové tkáně	121	400	521	45,7	53,0	51,3
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin	179	480	659	59,6	65,8	64,1
Ostatní	254	407	661	49,0	46,5	47,5
Celkem	1 704	3 483	5 187	52,3	59,0	56,8

Příčiny hospitalizace v léčebnách tuberkulózy a respiračních nemocí

Kapitola (MKN – 10)	Počet případů hospitalizace			Průměrná ošetrovací doba		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	pro dospělé					
I. Některé infekční a parazitární nemoci	193	71	264	51,3	43,4	49,2
II. Novotvary	390	137	527	12,6	14,3	13,0
X. Nemoci dýchací soustavy	1 228	818	2 046	33,6	25,1	30,2
z toho:						
chronické nemoci dolní části dých. ústrojí (J40-J46)	845	650	1495	33,6	26,1	30,4
Ostatní	218	115	333	19,8	20,5	20,0
Celkem	2 029	1 141	3 170	29,7	24,5	27,8
	pro děti					
I. Tuberkulóza (A15 – A19)	4	1	5	34,0	45,0	36,2
XII. Akut. zánět mizních uzlin (L04)	12	3	15	11,3	16,6	12,4
Ostatní	8	28	36	67,6	22,3	32,3
Celkem	24	32	56	33,9	22,4	27,3

Příčiny hospitalizace v psychiatrických léčebnách

Kapitola (MKN – 10)	Počet případů hospitalizace			Průměrná ošetř. doba		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
V. Poruchy duševní a poruchy chování	3 757	2 612	6 369	50,1	44,0	47,6
z toho:						
poruchy duševní a poruchy chování způsob. alkoholem (F10)	1 193	286	1 479	39,2	44,0	40,1
schizofrenie, poruchy schizotypální a poruchy s bludy (F20-F29)	772	612	1 384	91,2	63,2	78,8
neurotické, stresové a somatoformní poruchy (F40-F48)	340	414	754	22,2	25,7	24,1
afektivní poruchy (F30-F39)	108	248	356	75,8	45,6	54,7
VI. Nemoci nervové soustavy	29	57	86	39,4	81,8	67,5
Ostatní	16	1	17	75,8	20,0	72,5
Celkem	3 802	2 670	6 472	50,1	44,8	47,9

Příčiny hospitalizace v rehabilitačních ústavech

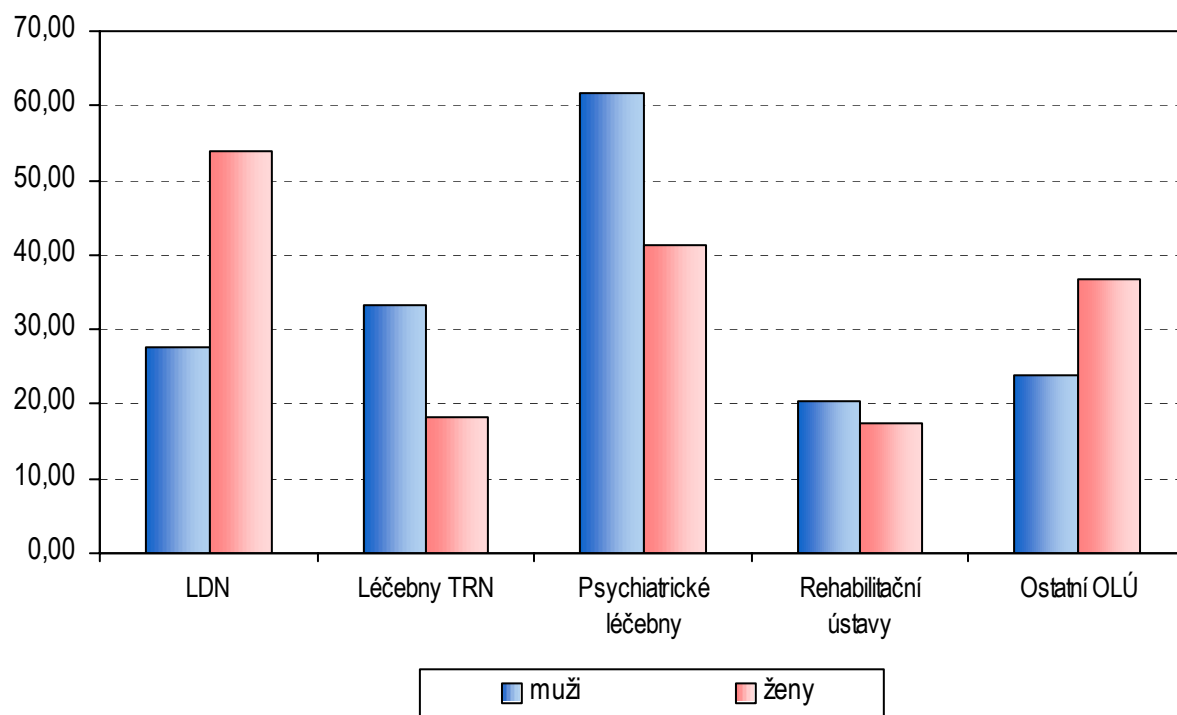
Kapitola (MKN – 10)	Počet případů hospitalizace			Průměrná ošetřovací doba		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
VI. Nemoci nervové soustavy	143	103	246	66,9	59,5	63,8
IX. Nemoci oběhové soustavy	266	166	432	53,7	51,8	53,0
z toho:						
cévní nemoci mozku (I60-I69)	250	146	396	52,4	49,1	51,2
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně	377	550	927	53,0	49,1	50,7
z toho:						
dorzopatie (M40-M54)	217	328	545	48,6	45,3	46,6
artrózy (M15-M19)	113	181	294	58,7	54,5	56,1
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin	209	120	329	64,2	55,5	61,0
Ostatní	264	181	445	43,4	47,2	44,9
Celkem	1 259	1 120	2 379	54,6	50,8	52,8

Příčiny hospitalizace v ostatních odborných léčebných ústavech

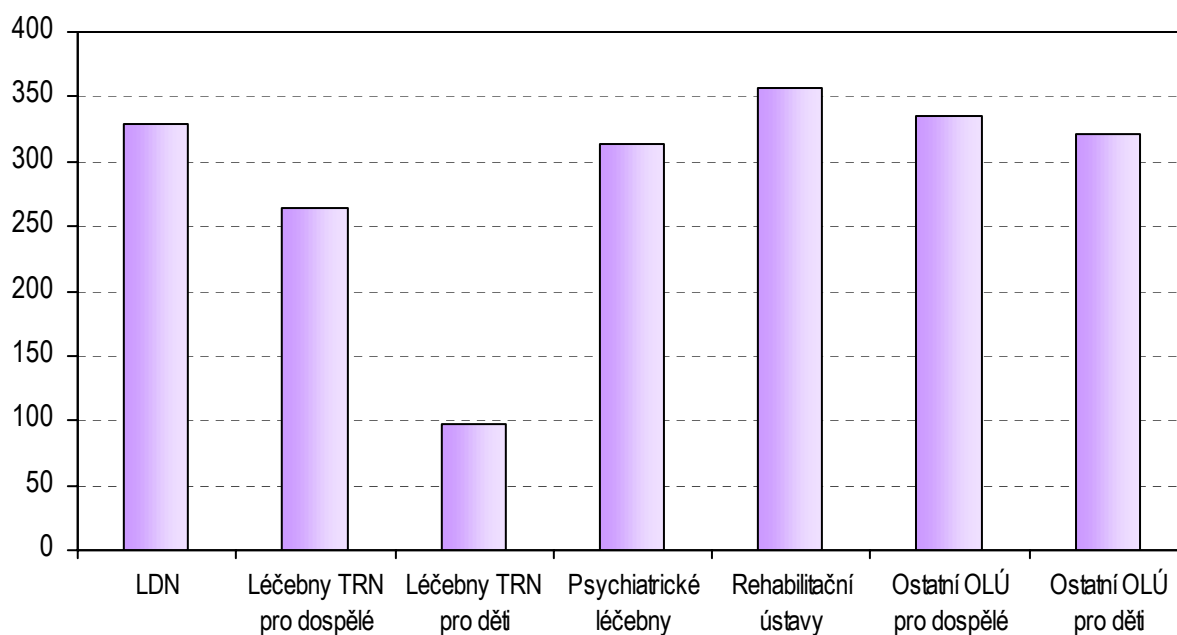
Kapitola (MKN – 10)	Počet příp. hospitalizace			Průměrná ošetrovací doba		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
	pro dospělé					
IX. Nemoci oběhové soustavy	495	700	1195	29,2	39,8	35,4
z toho:						
ischemické nemoci srdeční (I20, I23-I25)	229	255	484	22,1	28,0	25,2
cévní nemoci mozku (I60-I69)	129	192	321	42,5	62,5	54,5
XIII. Nemoci svalové a kosterní soust. A pojivové tkáně	469	1 077	1 546	26,4	26,6	26,5
z toho:						
dorzopatie (M50-M54)	299	500	799	27,0	27,4	27,2
artrózy (M15-M19)	86	271	357	24,9	27,4	26,8
Ostatní	182	268	450	40,2	51,7	47,0
Celkem	1 146	2 045	3 191	29,8	34,4	32,7
	pro děti					
X. Nemoci dýchací soustavy	306	214	520	30,8	31,6	31,1
z toho:						
jiné nemoci horních dýchacích cest (J39)	178	135	313	30,9	31,0	30,9
Ostatní	18	123	141	35,7	26,3	27,5
Celkem	324	337	661	31,1	29,7	30,4

Grafická část:

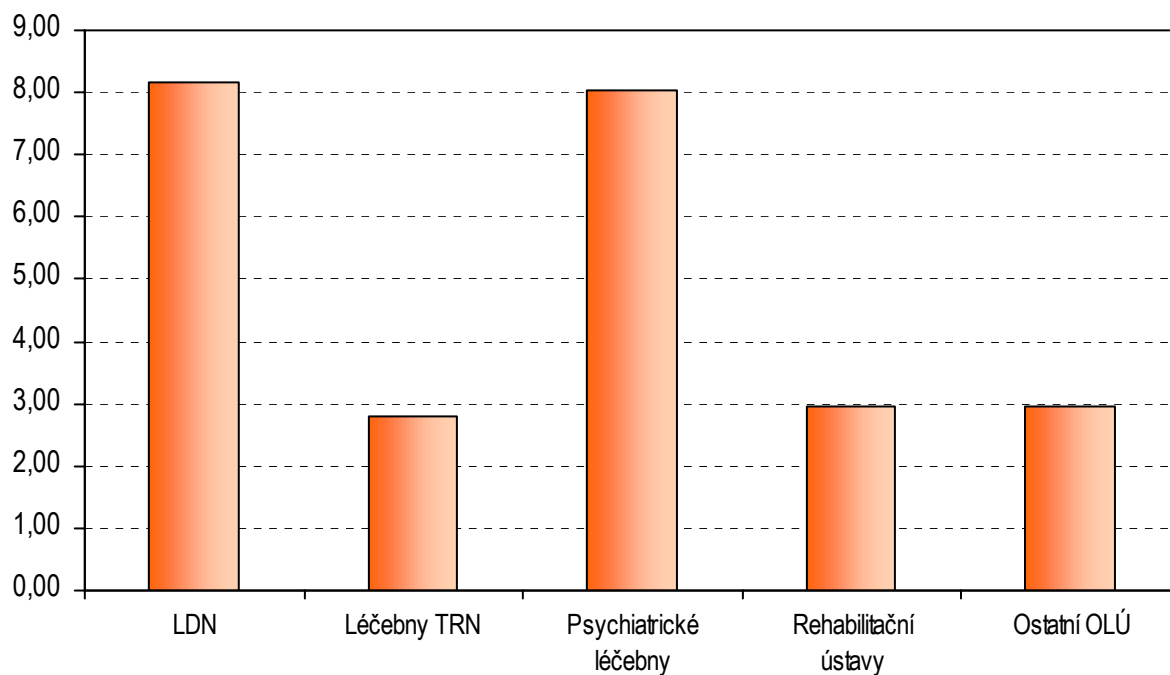
Počet případů hospitalizace v odborných léčebných ústavech na 10 000 obyvatel

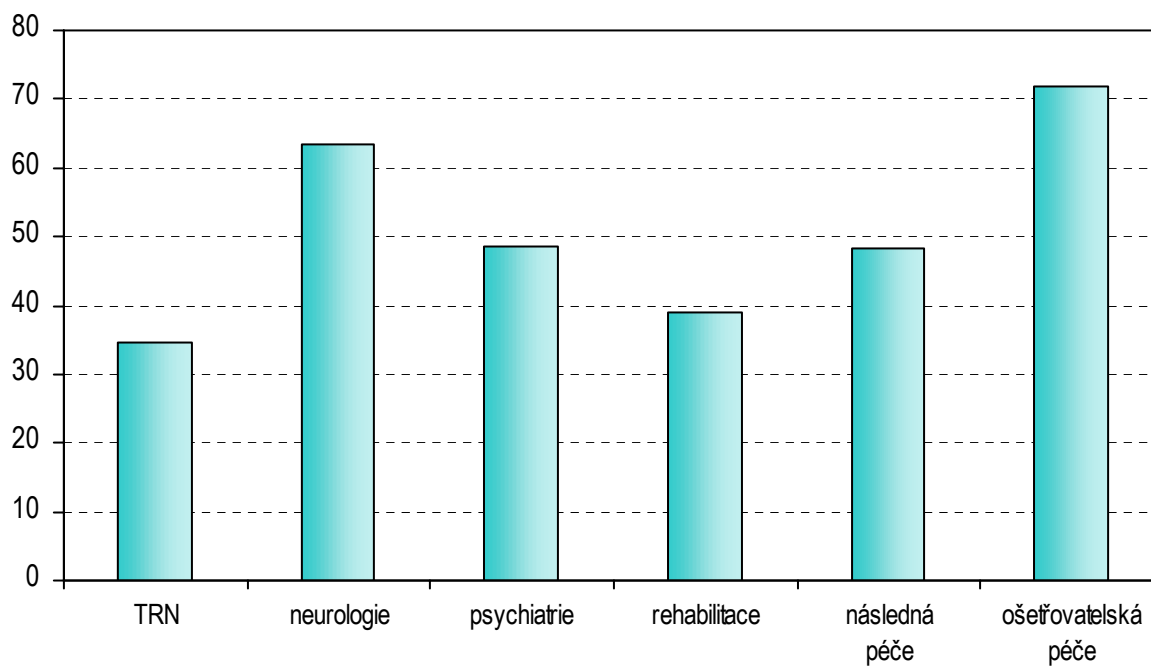
Využití lůžek odborných léčebných ústavů ve dnech

**Počet lůžek v odborných léčebných ústavech
na 10 000 obyvatel**

**Průměrná ošetrovací doba v odborných léčebných ústavech
- podle oborů**

Vypracoval: kolektiv Moravskoslezského krajského odboru ÚZIS ČR v Ostravě